

BORSA

TERİMLERİ

ONUR ÇAPKIN

Açığa satış:

Sahip olunmayan menkul kıymetlerin ödünç alınmak sureti ile satılmasıdır.

Adi hisse senedi:

Şirket ana sözleşmesinde aksine bir hüküm bulunmayan ve sahiplerine eşit haklar sağlayan hisse senedidir.

Alım satıma aracılık:

Daha önce ihraç edilmiş sermaye piyasası araçlarının aracılık sıfatıyla ve ticari amaçla alım satımını ifade eder.

Alış fiyatı:

Bir finansal ürün için alım yapılabilmesi amacıyla sunulan fiyat.

Aracı kurum:

Sermaye piyasası faaliyetinde bulunmak üzere Sermaye Piyasası Kurulu tarafından aracılık yetkisi verilmiş anonim ortaklıklardır.

Arz:

Bir finansal ürün için, o anki cari fiyattan satışa sunumdur.

Ayı piyasası:

Satış yapanların çoğunlukta olduğu piyasa durumuna verilen isimdir. Bu piyasada fiyatlar düşme eğilimi içerisindedir. Ayının saldırı tekniği olan üstten pençe vurarak indirme taktiği piyasanın şekline verilen isim olmuştur.

Bant:

Bir para biriminin başka bir para birimi karşısındaki değerinin belli bir fiyat aralığında dalgalanması sırasında oluşan bu fiyat aralığına bant adı verilir.

Bedelli sermaye arttırımı:

Şirketlerin sermaye arttırımı karşılığında çıkardıkları hisse senetlerini nominal değerinden veya daha yüksek bir fiyattan satmak suretiyle gerçekleştirdikleri sermaye arttırmalarına denir.

Bedelsiz sermaye arttırımı:

Anonim ortaklıkların, iç kaynaklarından yaptıkları sermaye arttırımı karşılığı çıkardıkları hisse senetlerini bir bedel almaksızın ortaklarına dağıtarak gerçekleştirdikleri sermaye arttırmalarıdır.

Bekleyen emir:

İleri bir tarihte belli bir fiyat seviyesinde çalıştırılmak üzere tanımlanmış pozisyon emridir.

Birincil piyasalar:

Menkul kıymetleri ihraç eden şirketler ile tasarruf sahiplerinin doğrudan doğruya karşılaştıkları piyasalardır.

Boğa piyasası:

Alım yapanların çoğunlukta olduğu piyasa durumuna verilen isimdir. Bu piyasada fiyatlar yükselme eğilimi içerisinde. Boğanın doğasındaki saldırı tekniği olan boynuzuyla yukarı fırlatma taktiği piyasanın şekline verilen isim olmuştur.

Bürüt takas:

Brüt takas uygulaması hisse senetlerinde sadece nakit işlemi ile işlem yapabileceği bir uygulamadır. Brüt takas genel olarak SPK tarafından kısa zamanda yüksek volatilitenin yapıldığı hisselerle getirilir.

Çekiç:

Piyasanın yükseleceği sinyali veren gösterge olarak kabul edilen mum çubuğu formasyonu.

Çıkarılmış sermaye:

Kayıtlı sermaye sistemine tabi ortaklıkların satışı yapılmış hisse senetlerini temsil eden sermayeleridir.

Çizgi grafiği:

Sadece kapanış fiyatları üzerinden çizilmek suretiyle gösterilen grafik şekli. En basit gösterimi sağlar.

Defter değeri:

İşletmenin aktif toplamından, borçlarının düşülmesi ile bulunan özvarlığının, çıkarılmış/ödenmiş hisse senedi sayısına bölünmesi ile bulunur.

Destek:

Alçalan bir fiyat grafiğinde fiyatların geçmeyi zorlanacağı seviyeye verilen isimdir.

Devre kesici:

Menkul kıymet borsalarında piyasanın belirlenen bir süre içerisinde, belirlenen bir seviyede düşüş göstermesi durumunda, hisse senedi ve vadeli endeks piyasalarında, alış ve satış emirlerindeki dengesizlik nedeniyle oluşabilecek aşırı düşüşlerin önlenebilmesi amacıyla, işlemlerin geçici olarak durdurulması uygulamasıdır.

Direnç:

Yükselen bir fiyat grafiğinde fiyatların geçmeyi zorlandığı/zorlanacağı seviyeye verilen isimdir.

Ekonomik takvim:

Önemli ekonomik göstergelerin ve olayların açıklanma zamanını ve durumunu gösteren süreli takvim.

Emir:

Piyasada hemen veya daha sonra işletilmek üzere aracı kurumunuza ilettiğiniz işlem isteği.

FED:

ABD Merkez Bankası'nın kısaltmasıdır.
(Federal Reserve Bank)

Fiyat boşluğu (gap):

Finansal bir enstrümanın fiyat grafiğinde, arada az veya hiç işlem olmadan aşağı ya da yukarı doğru meydana gelen keskin değışimlerdir.

Fiyat kanalı:

Yatırım aracına ait fiyatın grafik üzerinde net olarak belirlenebilen iki yatay, yükselen ya da düşen sınır çizgileri arasında ilerlemesi ile oluşan şekle verilen isim.

F/K:

Şirketin güncel hisse senedi fiyatının hisse başına kârına bölünmesiyle bulunur. F/K oranı bir birim kar elde etmek için ne kadar ödeme yapmanız gerektiğini gösteren değerdir.

Formasyon:

Fiyat grafiği üzerinde verilerin belli şekilleri oluşturmasıyla meydana gelen görünümlere verilen isimdir. Teknik analiz aracı olarak fiyatın geleceğini tahmin etmeye çalışan bir sistemdir.

GSYİH:

(Gayri Safi Yurt İçi Hasıla) Bir ülkede belli bir zaman içerisinde üretilen tüm mal ve hizmetlerin belli bir para birimi cinsinden toplam değeridir.

Halka açıklık oranı:

Halka açık hisselerin nominal değerleri toplamının, tüm hisselerin toplam nominal değerlerine oranını ifade eder.

Halka arz:

Sermaye piyasası araçlarının satın alınması için her türlü yoldan halka çağrıda bulunulmasını; halkın bir anonim ortaklığa katılmaya veya kurucu olmaya davet edilmesini; hisse senetlerinin borsalar veya diğer teşkilatlanmış piyasalarda devamlı işlem görmesini; halka açık anonim ortaklıkların sermaye artırımları dolayısıyla hisse senetlerinin satışını ifade eder.

Hareketli ortalama:

Belli bir zaman aralığındaki fiyatların ortalamasının hesaplanması ile elde edilmiş teknik göstergedir.

İndikatör:

Geçmiş verilerin değerlendirilmesiyle gelecek fiyatların tahmini için matematiksel yöntemlerle sonuç üreten teknik analiz araçlarına verilen genel isim. Teknik göstergeler de denilmektedir.

İşlem hacmi:

Her hisse senedi için gerçekleşen işlemlerdeki hisse senedi sayısı ile işlem fiyatının çarpılmasıyla elde edilen değerlerin toplamıdır. Tüm hisse senetlerinin işlem hacimleri toplamı, piyasanın toplam hacmini oluşturur.

İzahname:

Sermaye piyasası araçlarının ihracında ya da halka arzında ortaklıklarca halkı şirket ve hisse senetleri konularında bilgilendirmek amacıyla düzenlenmesi gereken belgedir.

KAP:

Kamuyu Aydınlatma Platformu.

Limitli emir:

Emri veren alıcının, işlemin gerçekleşmesi için kabul ettiği en yüksek fiyatı; satıcının ise satmaya razı olduğu en düşük fiyatı belli ettiği emir tipidir.

Likidite:

Herhangi bir finansal aracın kısa süre içerisinde nakde dönüştürülebilme özelliğine verilen isim. Finansal aracının likiditesi yüksekse kolay nakde çevrilebiliyor demektir.

Lot:

Bir sermaye piyasası aracının, kendisi ya da katları ile işlem yapılabilecek asgari sayısını ya da değerini ifade eder.

Para politikası:

Ekonomik büyüme, istihdam artışı ve fiyat istikrarı gibi hedeflere ulaşabilmek için paranın elde edilebilirliğini ve maliyetini etkilemeye yönelik olarak alınan kararları ifade eder.

Piyasa değeri:

Bir şirketin piyasa değeri o şirkete ait hisse fiyatının toplam hisse sayısı ile (ödenmiş sermayesi) çarpılmasıyla bulunur. Halka açık olan kısmının piyasa değeri ise toplam piyasa değerinin halka açıklık oranıyla çarpılarak bulunur.

Reel faiz:

Nominal faizin enflasyondan arındırılmış halini ifade eder.